

Izjava izvajalca mednarodne raziskave PISA 2025 o varovanju in anonimizaciji podatkov - baza podatkov raziskave PISA 2025 z rešitvami nalog na preizkusu PISA in odgovori v okviru spremljajočih vprašalnikov za dijake/-inje in učence/-ke ter ravnatelje/-ice (predraziskava se izvaja v letu 2024, glavni zajem podatkov v letu 2025)

Kontaktne podatke upravljavcev podatkov

Pedagoški inštitut

Gerbičeva 62

1000 Ljubljana

Tel. številka: 01 420 12 42

in

OECD

DIRECTORATE FOR EDUCATION AND SKILLS

PROGRAMME FOR INTERNATIONAL STUDENT ASSESSMENT

Andreas Schleicher, Director for Education and Skills and Special Advisor on Education Policy to OECD's Secretary-General (andreas.schleicher@oecd.org)

Za kateri namen se zbirajo in obdelujejo podatki?

Podatki, ki bodo zbrani v okviru mednarodne raziskave PISA 2025, bodo uporabljeni izključno v znanstvene namene. Mednarodna raziskava PISA (ang. *Programme for International Student Assessment*) je razvojno-raziskovalni projekt, ki ga na mednarodni ravni koordinira Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD), v Sloveniji ga koordinira in izvaja Pedagoški inštitut.

Pri zbiranju in obdelavi podatkov spoštujemo nacionalno zakonodajo (Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), Uradni list RS, št. 163/22 – UPB) in uredbo EU (Uredba EU 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov)).

Katere podatke potrebujemo?

Izbrani dijaki/-inje in učenci/-ke, ki ustrezajo merilom ciljne populacije raziskave PISA (starost od 15 let in 3 mesece do 16 let in 2 meseca; vključenost v izobraževalne institucije od 7. razreda OŠ dalje) iz sodelujočih šol so naprošeni, da s pomočjo računalnika rešujejo naloge iz naslednjih področij merjenja (naravoslovne, matematične in bralne pismenosti ter dodatnega področja, ki je v raziskavi PISA 2025 »učenje v digitalnem svetu«) ter izpolnijo Vprašalnik za dijake/-inje oz. učence/-ke raziskave PISA 2025, s katerim pridobimo informacije o: spolu, starosti, državi rojstva, državi rojstva njihovih staršev oz. zakonitih zastopnikov, domačih virih,

jezikih, ki jih govorijo doma, in mnenjih o šolskem okolju ter njihovem odnosu do učenja naravoslovja ter njihovih življenjskih izkušnjah.

Sodelovanje v raziskavi PISA je prostovoljno. Dijaki/-inje oz. učenci/-ke lahko po svoji volji preskočijo ali ne odgovorijo na določene naloge in vprašanja brez posledic za nadaljnje reševanje preizkusa in vprašalnika. Prav tako lahko posamezniki vsak trenutek odklonijo sodelovanje v raziskavi ali naknadno prekličejo dano soglasje za udeležbo v raziskavi.

Na kakšni pravni podlagi obdelujemo osebne podatke?

Pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov je opravljanje nalog v javnem interesu skladno s točko e) prvega odstavka 6. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov.

Posameznik lahko kadar koli, brez navedbe razlogov, zahteva, da se podatki izbrišejo iz podatkovne baze. V tem primeru se je potrebno obrniti na Pedagoški inštitut, kontaktna oseba je dr. Valerija Vendramin (e-mail: valerija.vendramin@pei.si).

Kateri podatki se zbirajo?

Podatki o rešitvah nalog ter odgovorov dijakov/-inj in učencev/-k, ki sodelujejo v raziskavi PISA 2025, se zbirajo in hranijo v psevdonimizirani obliki. Psevdonimizacija se zagotavlja v obliki števil, ki predstavljajo izbire (na primer vprašanja z več možnimi odgovori ali vprašanja tipa da/ne).

Teh informacij samih po sebi ni mogoče uporabiti za identifikacijo posameznih dijakov/-inj in učencev/-k. Psevdonimizacija se izvede na način, da se pri izvedbi ankete zabeleži le identifikacijska številka dijaka/-inje oziroma učenca/-ke, ki enotno identificira vsakega dijaka/-injo oziroma učenca/-ko. Razmerje med identifikacijsko številko dijaka/-inje oziroma učenca/-ke in imenom je znano le koordinatorju šole na začetku izvajanja raziskave. Identiteta dijaka/-inje oziroma učenca/-ke ni razkrita Pedagoškemu inštitutu, OECD ali drugim tretjim osebam. Šole imena dijaka/-inje oziroma učenca/-ke takoj po izvedbi raziskave uničijo. V nadaljnjih postopkih raziskave oz. pri analizi vprašalnikov se te identifikacijske številke dijakov/-inj oziroma učencev/-k večkrat prekodirajo oz. spremenijo, kar zmanjšuje možnosti identifikacije posameznika. Potrebno je poudariti, da ima informacije, ki omogočajo identifikacijo posameznika izključno imenovani koordinator na posamezni šoli. Vendar pa slednji v nobeni fazi raziskave ne more pridobiti rezultatov za posameznega dijaka/-injo oziroma učenca/-ko ali se z njimi seznaniti.

Zbrani podatki se uporabljajo na ravni izobraževalnega sistema, tako je tudi zasnovana Mednarodna raziskava PISA.

Kje, kako in kako dolgo se hranijo podatki iz raziskave PISA?

Podatki raziskave PISA so varno shranjeni in do njih ne morejo dostopati nepooblaščen osebe. Poleg tega so bili vsi uslužbenci OECD, ki dostopajo do podatkov za obdelavo, ustrezno

seznanjeni s sprejemljivo obdelavo podatkov, prav tako so podpisali sporazum o zaupnosti. Odkritje identitete dijakov/-inj oziroma učencev/-k ni mogoče v nobenem primeru, ne s strani OECD, ne s strani izvajalca raziskave v Sloveniji (Pedagoškega inštituta) ali tretjih oseb.

Podatki so shranjeni na naslednji način:

Podatki o odzivih se shranijo za nedoločen čas, tako da ostanejo na voljo za analize. Ti odzivi so zbrani v podatkovni bazi, ki raziskovalcem omogoča primerjavo izobraževalnih sistemov po vsem svetu (glej javno dostopnost spodaj).

Zbrani podatki se obdelujejo centralno za vse sodelujoče države pod okriljem OECD v institucijah, ki so pooblašene za obdelavo podatkov mednarodne raziskave PISA 2025 in sicer sta to ACER (The Australian Council for Educational Research) iz Avstralije in Westat iz ZDA. Vsi podatki, ki so poslani v obdelavo, so v celoti psevdonimizirani z večkratnim prekodiranjem. Informacije, ki omogočajo identifikacijo, so hranjene ločeno in se ne posredujejo na ACER in/ali Westat. Poslane so le identifikacijske številke dijakov/-inj oziroma učencev/-k, ki se tekom nadaljnje obdelave še dodatno spremenijo. S tem je onemogočena rekonstrukcija identitete dijaka/-inje oziroma učenca/-ke.

S kom in kako se delijo podatki raziskave PISA?

Podatki, pridobljeni v okviru raziskave PISA 2025, se iz nacionalnih raziskovalnih centrov pošljejo prek varnega strežnika FTP na ACER in Westat v psevdonimizirani obliki, to pomeni: obdelani so tako, da osebnih podatkov določenemu posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, ni mogoče pripisati brez uporabe dodatnih informacij (vsi takšni dodatni podatki se hranijo ločeno in ob upoštevanju tehničnih in organizacijskih ukrepov z namenom zagotavljanja tega, da se osebni podatki ne bi pripisali določeni ali določljivi fizični osebi).

Med obdelavo podatkov, pridobljenih v okviru raziskave PISA 2025 bodo imeli dostop do podatkov le projektna skupina nacionalnega centra na Pedagoškem inštitutu, osebje OECD ter projektna skupina organizacij ACER in Westat, ki sta zadolženi za pripravo mednarodnih analiz raziskave PISA 2025. Vse osebe, ki dostopajo do podatkov za analize ter vsi člani projektne skupine nacionalnega centra na Pedagoškem inštitutu so, kljub tehnični nezmožnosti odkritja identitete dijakov/-inj oziroma učencev/-k, podpisali sporazum o zaupnosti.

OECD je zavezan varovanju osebnih podatkov, ki jih obdeluje, v skladu s svojimi pravili o varstvu osebnih podatkov: <https://www.oecd.org/general/data-protection.htm>

Tehnični standardi raziskave PISA tudi vključujejo področje varstva osebnih podatkov, ki so jih sprejele vse države OECD prek upravnega odbora raziskave PISA.

Sorodni podatki

Tudi ravnatelji/-ice izbranih šol so naprošeni, da s pomočjo računalnika izpolnijo Vprašalnik za šolo, s katerim pridobimo informacije o: splošnih podatkih o šoli, upravljanju, učnem osebju, ocenjevanju in vrednotenju, ciljnih skupinah in šolski klimi.

Podatke iz Vprašalnikov za šole zbiramo zaradi povezovanja le-teh z dosežki dijakov/-inj oziroma učencev/-k ter raziskovanja značilnosti šol v primerjavi z drugimi državami ter po različnih skupinah otrok znotraj države. Podatki iz obeh virov so v končni mednarodni bazi podatkov povezani na podlagi šifer (ki so tekom procesa večkrat spremenjene), torej so popolnoma anonimizirani.

Javna dostopnost

Končna mednarodna zbirka podatkov bo javnosti dostopna na naslednjih spletnih mestih:

<https://www.oecd.org/pisa/data/>

Vsi podatki v mednarodni bazi so psevdonimizirani in jih ni mogoče povezati s posamezniki.

Avtomatizirano sprejemanje odločitev in profiliranje

Neavtomatizirano sprejemanje odločitev, vključno s profiliranjem iz 22. člena GDPR, se ne izvaja.

Pravice posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki

Posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, so upravičeni do pravic iz členov 15–20 GDPR.

Posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, imajo pravico vložiti pritožbo pri nadzornem organu.

Nadzorni organ:

Informacijski pooblaščenec

Dunajska cesta 22

1000 Ljubljana

E-mail: gp.ip@ip-rs.si

Telefon: 01 230 97 30